

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 30 de Mars de 1897

Núm. 3.228

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Jauguera, 8.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS I GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS

E HISPANO-AMERICANS

GUANO DELMAS CONCENTRAT

Montmeló, Parets, Montornés y Moncada

FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

25 hectàrees de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un éxit extraordinari en las regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, enrobustint poder sobre ellas, augmentant lo rendiment d' un mode sorprenent.

Propietaris viticultors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, vivers ofiats y particulars del Extranjer, Peninsula y Balears, premiats ab gran diploma de mèrit en lo Concurs vitícola de Badalona de 1892. Representació en totes las províncias d' Espanya.

Demànis lo Catàlech General núm. 9 de 1896-1897.
Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

Classificació del guano DELMA

«Guano Delmas».—Arros.—Adob complet é intensiu, especial pera 'l cultiu del arros.
«Guano Delmas».—Cereals.—Adob complet é intensiu pera 'l cultiu de Cereals, Patates, Hortalissas, Afuls, etc.
«Guano Delmas».—Vinyas.—Taronjers.—Especial pera 'l cultiu de las vinyas, taronjers y de tots los arbres.

Garantisem la composició de nostres Guanos sobre factura.

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent, 61, Barcelona

SUB DIRECCIÓ
Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA
Pere Fàbregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passoig de Mata, 12,

REUS

Dias de despalg tots los festius.

Associaçoes para Comunas ab tanca Neumática.

Dit article que es una verdadera novetat, te la ventajeta que ab sa aplicació s' evita lo mal olor tan molest en moltas habitacions.

Ab la mateixa tanca Neumática, tenim Timboretz aplicables en cualsevol sala ó alcoba pera personas delicadas.

Los articles mencionats se troban de venta en la Ferrreteria de

MARIMÓN Y VERNIS

Arrabal Sta. Ana, 38. —REUS.

SECCIÓ DOCTRINAL

Brams d' ase, no pujan al cel (1)

La premsa madrilenya ha obert lo calaix dels trons y de las pinças, pera dispararho tot contra nosaltres y foguèrnos a dreta y esquerra. De locos, criminals, miserables y demás floretas per l' estil, no ns han dei-

(1) No era 'l nostre ànim cansar mes als nostres lectors ab articles combatent als periòdics madrilenys; pero per no desayrar á nostre colaborador que ns ha enviat lo present article, lo donem á las caixas, creguts de que aixís queda mes en evident encara la unànime protesta que 'ls descabellats articles dels diaris á que fem referència, han aixecat entre 'ls catalans tots, que estiman com á una bona mare á aquest terrer que te per escut y per senyera las vitoriosas quatre barras.

xi en tota la setmana als catalanistas, á falta naturalment de rahons sèrias y fonaments científics per refutar una á una las aspiracions dels que per tot y anyans que tot trevallém coratjosos pel falaguer pervindre de nostra estimada Catalunya. Pero ells, per lo vist, no s' espantan per la falta de rahó; saben que en lo diccionari de la seva xerrameca hi trobarán prou paraules podes lograr ab la veritat y la justicia.

A falta d' arguments, nos han aixordat aquestos dias ab insults y calumnias, y d' aquí que hagin tingut de desfogar la seva rabia ab semblants medis contra nostres companys *La Renaixensa* y *Lo Regionalista*, quan aquestos ja no podian contestar ni defensarse, per ésser víctimas d' una arbitraria suspensió.

Aixó solzament, prova la noblesa de nostres enemics, malgrat sigan dels de la proverbial *hidalguita española*. Abrahonarse com á llops sobre un contrari que s' trova ab la boca tapada y lligat de peus y mans, es una acció tan vil y repugnant, que solzament poden ferla gent que s' revolqui entre 'l *Hoi del Manzanar*.

Nosaltres, com que ja sabem del pen que s' dolent, podríam deixarlos estar com havém fet sempre y no fer cas de semblants ridiculesas; mes censurém lo seu ignomiós procedir pera que 'ls consti que 'ls catalans podém ensenyarlos de bona criansa, de dignitat y de vergonya.

Respecte á la campanya que han fet aquets dias contra 'l catalanisme, los hi donem á tots ells la més coral expressió de nostra immensa gratitut per lo moltíssim que han contribuít á la propagació de nostra causa, puig ben lluny de posar obstacles y entrebanchs á son camí, l' han fet mes planer pera que mes prompte poguém assolir lo cobejat cim de nostras aspiracions justíssimas. Ab aixó, procurin de tant en tant, baladrejar com aquesta vegada; esvalotantse contra nosaltres es l' únich medi de conquistarse la simpatia d' aquestos, miserables y criminals y segons deya *La Iberia*, *cuatro mentecatos que no saben lo que piden*.

Senyora *Iberia*, deixi passar dias... que ja ho cridarém ben alt, lo que volém.

L. P.

UNA FRASE

Parlant del tant manosejat problema de la guerra de Cuba y pera 'l qual cap solució donan los partits turnants, tingué 'l Sr. Maura una frase en son últim discurs que no per ser sangrenta y terrible deix de ser exactíssima. Segons l' ex-ministre liberal *la mayor dificultad del problema no está en los mares de las Antillas, sino en las charcas del Manzanar*.

Exactísim. Lo Sr. Maura prova ab aquest sùtil y gráfich concepte que si com á micistré d' Ultramar deixá molt que desitjar, com á crítich de situaciones políticas dona quinze y ralla á Figero. Fins tal punt de vista es aixó cert, que desitjant solzament lo Sr. Maura parlar de la cuestió cubana, ha reflexat totes las cuestiones que en nostra política «petita» y de campanar

En quants conflictes registra la *modernissima* Historia d' Espanya, eixa historia que con gran modestia digué 'l Sr. Cánovas veia á continuar, las dificultats han estat no en los mares de las Antillas, sino en las charcas del Manzanar. Es á dir, la verdadera causa de nostras malalties padescudas per la nació, no procedeixen de cap medi extera, sino de gèrmens que existeixen en la mateixa manera de ser política del goberns. La causa del mal la portém amagada en lo cor.

Avuy, sens anar més lluny, los grans problemas que preocupan al país, son los de Cuba y Filipinas; ¿quina fou la causa de las actuals insurreccions? ¿quina es lo motiu de son creixent desenrotlló? ¿quina rahó principal existeix pera que no se las hi pugui trobar prompte terme? No hi ha que buscarlas en lo mar de las Antillas ni en l' Océan Atlántich. *La verdadera causa se esconde en las cenagosas charcas del Manzanar*!

Las debilitats, la inercia, los desacerts de nostre Govern, donaren pretext á la insurrecció y permeteren se conspirés. Aqueixos Governos débils é ineptes, foren causa després ab sa inalicable condescendencia ab en Blanco, ab sas indignas concessions als Estats Units, de que las insurreccions adquirissin major increment. Aqueix Govern, per fi, rellevant á Polavieja, negantse á enviar los necesaris reforços á Filipinas, aqueix Govern es... la zarça del Manzanar, de la que procedeix lo paludisme que aniquila totes las forsas vitals d' aquesta desgraciada nació.

Se 'ns dirá que la malaltia es vella, cert; pero no per aqueixa mateixa rahó resulta major la responsabilitat de nostres Governos. Una dolencia en sos principis pot descuydarse, desconeixers; pero quan sos perniciosos progressos son massa coneguts y s' endevina clarament son perniciosos terme, lo descuydar la malaltia, lo no intentar siquera evitar sos progressos, lo no estudiar sen remey es quelcom més que una falta, es un crim, es lo suicidi.

Lo Sr. Maura, que tan gráfichament ha pintat ab un sol rasgo la terrible situació que atrevessém, es home públich ¿per qué no treballa per dessecar las xarças de que parlava? Ell mateix ho confessa miaj velat en aquell mateix discurs. Es fusionista, es liberal y encar que repogni á sa rahó, encarque son talent ho negni, té de creure y te d' afirmar que en lo fusionisme y en lo liberalisme se troba 'l medi de destruhir los gèrmens

palúdichs que amenassen la salut pública. Com si 'l Sr. Sagasta, lo mateix que 'l Sr. Cánovas, no conegués eixas xarcas y no hagués viscut a ses voras y no hagués respirat sos meffichs miasmas!

La mayor dificultad del problema no está en los mares de las Antillas, sino en las charcas del Manzanares. Gran veritat. Llátima gran que 'l Sr. Maura havent acertat la malaltia no tingui «energias» pera acertar ab lo remey!

(De La Atalaya, de Santander.)

RETALL

Encara dura la inexplicable persecució iniciada contra 'ls elements catalanistas Deu sab quan s' acabarà.

Ni La Renaixensa ha vist autorisada sa publicació, ni s'ha tolerat que sos redactors puguessin dar a llum un altre periòdic (com s' havia acostumat sempre en temps menos liberals) pera cumplir los sagrats compromisos que tota empresa periodística te pendents ab los seus subscriptors.

Sort de la sort que als infadigables companys de Reus, que ocupan un lloch benemerit en la causa catalanista ab son diari català Lo Somatent, los ha ocorregut la enginyosa idea de ategir un Suplement a son diari usual escrit pels mateixos ex-redactors de La Renaixensa y dedicat a indemnisar als subscriptors d' aquesta l's perjudicis que 'ls hi causa 'l govern central ab son arbitrari procedir. Lo tal número supletori que sortirà cada dia, si 'n Cánovas no s' hi enfada, té las oficinas de Redacció y Administració a Reus, ahont no hi han suspesas las garantias constitucioals, y per tant no es verosimil que pogan cométreshi certas arbitrariedades. Son domicili es en dita ciutat, plassa de la Constitució, pero ademés te una Sucursal a Barcelona, en lo carrer de Xucle, núm. 13, baixos, ahont s' hi confeccionava La Renaixensa abans de sa suspensió. Per ara 'n van publicats tres ó quatre números del nou Lo Somatent, que valen un potosi, contenint lo primer d' ells un recull complet dels insults dirigits a Catalunya y als catalanistas per la nramsa medallera. Recomanem ab insistencia als nostres lectors no deixin d' enterarsen, pregantlos hi que procurin escampar las sanas doctrinas de Lo Somatent en tots los circuls de las sevas relaciones particulars y públicas.

La seria enterea dels nostres companys de Reus y de Barcelona mereix un entusiasta aplauso per part de tot lo poble català. Y la millor manera de manifestar los desterrant de casa tota la premsa patrioterica y mardilenyista de diatre y fora de Catalunya pera dar un lloch d' honor a la premsa sensata, honrada y genuhiment catalana qual primera representació corresponia fias fa poch a La Renaixensa y li escau molt bé avuy a son portant veu de Reus Lo Somatent.

No cal dir que fem vots per la prosperitat del valent colega, al quin nos plau oferirli lo mes sincer tribut del nostre respecte y de la nostra consideració. Catalunya y avant!

(De Lo Catalanista de Sabadell).

Lo de Creta

Comunican de la Canea que ha desembarcat en aquella ciutat un destacament compost de 300 soldats francesos, italians y russos, ab tres canons, al mando d' un oficial francés.

Aquestas forsas tenen per missió protegir lo manantial d' aigua de que 's proveheix la Canea.

Aprop del lloch ahont se troba lo manantial, hi ha una aldea que quedarà ocupada per ditas forsas internacionals.

Diuen de Atenas que 'l coronel Vassos, quefe de las tropas gregas a Creta, ha anunciat per telegrafo óptic, per no poguer fer us del cable, que estan en poder de las forsas internacionals que vigilan las costas de la isla 130 presoners turchs.

Se suposa a Atenas que dits presoners procedeixen de la última acció de Malaxa.

Telegramas de Atenas diuen que 'l prímpcep hereu de Grecia sortí lo dia 27 a la nit pera Larisa, acompanyat de la prímpcesa Sofia.

La població feu una despedida entusiasta al prímpcep.

Los Reys l' abressaren ab efusió y 'ls ulls arrasats de llágrimas.

En los centros políticos de Paris ha produhit mal efecto la sortida del prímpcep Constantí pera la frontera, considerantse sa marxa com un mal síntoma pera la pau.

De Roma comunican que 'l Papa s' ha ofert a las potencias com mediador entre ellas y Grecia pera proponer un arreglo a fi de que no s' alteri la pau.

CRONICA REGIONAL

Tots los nostres companys de causa en la premsa catalana dedican la major part de son text del darrer número a la anómala situació en que 'l Poder central havia deixat a nostres estimats y valents companys de La Renaixensa, y nos envian enhorabonas de las que no creyém serne mereixedors, per la publicació del nostre «Suplement» redactat per los primers.

Aquells bons bompanys, sense excluhirne cap, en nostre lloch haurían obrat igual.

Cap d' ells, com ben bé ho demostren ab sas enérgicas protestas, hauría invadit la part de responsabilitat que 'ls poguém cabrer per amparar a qui la ley y la Constitució no 'le privava d' emetre en públich y per medi de la premsa las ideas que en sos cervells bullían pera expressar los sentiments que anihavan en sos cors y pera tenir un medi per lo qui poguerse justificar als molts injustos y descabellats atachs de que foren objecte per part d' aquells, que lo que escriuen sols los hi inspira un ventrell agrahit y una menjadora ben plena de munchetas, com ho diuen los catalans de Madrid.

Y sols pera que 'ls nostres lectors vegin la manera en que ha sigut rebut lo «Suplement», com a «Retall» publicuém lo primer suello del valent company Lo Catalanista de Sabadell que ve a ser un compendi de tots, a qui com als demés agrahim sas laudatorias frases que per inverse de bon grat los retorném, ja que 'n son tan dignes d' ellas com nosaltres.

Al crit «Desperta ferró!» tots nos hi apleguém, com lo crit de «Visca Catalunya!» será sempre 'l primer que sortirà de nostre cor.

Algunas vegadas, y no pocas, nos hem lamentat de que 'ls oradors sagrats que ocupan la tribuna del Esperit Sant de las Parroquias de nostra ciutat fassin los seus discursos en castella, per que mentres 'l orador los predica ab aquella llengua, que la majoria no entenen, lo místich auditori se condempna ab 'la parla que li es propia.

En l'ánim de bastantas autoritats eclesiásticas, ha entrat ja 'l convenciment de que 'ls sermons deuen ferse ab la llengua usual al públich que 'ls escolta; mes en nostra ciutat sembla que tan sabias y bonas doctrinas no hi han trobat los adeptes que era de desitjar, y lo mateix lo darrer novenari que la vuytada que acabá ab lo sermó d' ans d' ahir, s' han confiat al elocuent orador sagrat Pare Salvador, qui impossibilitat de fer las sevas prédicas en la llengua patria, ha necessitat recorre a la que ho era seva, la castellana, donant aixó lloch a un resultat molt deplorable pera la Iglesia, donchs molt comptats fidels, resultan ser los que 's feren ben bé cárrech de las sanas observacions que 'l citat Reverent feya en sas místicas conferencias.

Y no 's eregui que nosaltres volguém combatre per sistema los sermons en castella, res d' aixó: si ho combatim es perque tenim la ferma creencia y no sens fonament de que 'la majoria del auditori no se 'n fa ben capás de lo que 's diu a la tron.

Per exemple, nos basta citar que en la conferencia d' ans d' ahir, la darrera (ja veuen que no podém anar mes apropet) lo pare Salvador, al acabar sa disertació sobre l' evangeli del dia, elevá sos prechs al Santíssim en gracia a la victoria conseguida per los soldats espanyols sobre 'ls insurrectes de Filipinas a qui 'ls hi prengueren la població de Imus, demana que la bandera gualda y roja se passés sempre triomfant, y digué finalment que 'l gloriós estandart de las Cuatre barras de Catalunya també... nos es impossible completar la frase, y aixó que 'l interés que hem tingut pera averiguerho ha sigut gran.

Tót lo que sobre aquest fet concret hem preguntat ha sigut en debades y consti que alguna de las personas per nosaltres «interviada» se creu dominar tan bé lo castellá com lo catalá.

No tenim rahó, donchs, en demanar que en catalá 's prediqui?

La Agencia executiva d' aquesta ciutat fa saber a tots los contribuyents que per oblit ó altrás causas, no reculliren son respectiu recibo corresponent al tercer trimestre del actual any económic, que s' ha dictat una providencia imposantlos hi l' apremi de primer

grau ó sia 'l 5 per 100 de recárrech sobre l' import del recibo.

Dona tres dias pera que 'l contribuyent pnga satisfacer los seus descuberts per la contribució industrial, rústica y pecuaria.

Passats aquets tres dias que comensavan avuy, se 'ls hi imposará 'l 12 per 100 de recárrech.

Los diaris arribats de Barcelona donan compte d' un robo comés en circunstancias especialissimas.

Un subjecte que vingué de Puerto Rico ab objecte de cobrar una herencia d' un parent seu mort a Mallorca, feu amistat durant lo viatge ab un jove francés anomenat Germán Picard, qui enterat del objecte que portava a aquell a Espanya, esperá a que regresés a Barcelona de Mallorca ab la herencia cobrada, y aprofitant la circunstancia de que al puertoricá li sobrevingués un atach de epilepsia, registra las maleias d' aquest y després d' apoderarse de cuentas joyas trobá y de 3.000 pessetas, desaparegué, sens saberse fins a la fetxa actual son llegalitad paradero.

Llegim en lo Diario del Comercio de Tarragona:

«Procedent de Palma de Mallorca arribá ahir a aquesta capital lo nou delegat d' Hisenda don Francisco Parra, persona de rellevants mérits y molt versada en assumptos administratius.

Li doném la més coral bevinguda y li desitjém tota classe de prosperitats en lo desempeñu de son elevat cárrech.»

Hem rebut una tarjeta de convit del Saló Parés de Barcelona pera visitar la exposició que tindrà lloch en lo citat local, de cuadros y bocetos del malhaurat pintor reusenoh en Joseph Llovera.

Dita exposició comensará a ser visitada los dias 1, 2 y 3 del vinent Abril quals dias se destinan a las personas convidadas y 'ls demés se deixará lliure la entrada al públich.

Agrahim la fina atenció que 'ls propietaris del «Saló Parés» han tingut vers nosaltres a 'a que hi correspondrém, y celebrém que la idea lleysada arrans de la mort d' en Llovera hagi tingut tan felis coronament.

En carta particular que hem rebut d' un de nostres estimats amichs y companys de causa de Galicia, se nos assegura que s' está treballant activament a la Co-runya pera formar un Comité Regionalista, que siga lo representant de tots los bons gallegos que aspiran a la reivindicació d' aquella antiga nacionalitat.

Ja saben tots los nostres vers amichs d' aquella hermosa regió lo molt que nos alegraría lo telis éxit de las sevas gestions y per lo tant fem los mes fervents vots pera que tant patriótica obra tingui un digne coronament.

De la partida de 50 homes que 'l aixecá a Puerto Rico, segons las darreras noticias, ja no 'n queda ni rastre.

Mes val aixís, donchs d' altre modo, deixen a banda la angunia que hauría portat a molts llars, nos hauriam permés fer present al Govern, que aixís com emplea las sevas energias pera combatre als regionalistas catalans, que cap disgust fias ara li han donat, valia més que las empleés un xich més lluny.

De sancó ja se 'n vesa prou ab las dos guerras y de noticias sensacionals entre aquestas y la agitació carlista ja casi no las podém aguantar.

Lo distingit advocat de Tarragona don Ignasi Batlle ha tingut la atenció d' oferirnos sa habitació y despaig carrer Cavallers, 6, prímpcipal.

Li agrahim la seva deferencia.

Segons noticias lo «meeting» republicá que tingué lloch a Pobolada, ha deixat mes que satisfets a sos organizadors per la harmonia que hi regná.

En cambi en lo de Lleyda que tingué lloch lo mateix dia, segons lo Diario de dita capital, se promogueren alguns incidents desagradables y sembla que alguns dels republicans allí aplegats no estavan conformes ab la Unió.

La Administració d' Hisenda de la provincia per medi del «Boletín oficial» ha donat las oportunas instruccions pera la formació de la matrícula industrial, que ha de servir de base pera 'l pago de dita contribució en lo próxim any económic de 1897-98.

Los treballs pera cumplimentar la referida superior disposició deuen comensar aquí, com en totes las poblacions d' Espanya, lo dia primer d' Abril, devent estar acabats y aprobats lo 20 de Juny vinent, segons lo previngut per l' article 68 del cap. tercer de la vinent ley de contribució Industrial y de Comerç.

Diuen de Madrid, que á no ser sobrevinguin grans é inesperats acotixements, no anirán á Cuba ni Filipinas mes retorsos que 'ls que dongui la recluta voluntaria.

Tant de bé resulti cert.

Las correspondencias que 's reben d'I alia, diuen que aquell Govern se mostra molt preocupat per l' éxit obtingut per los socialistas en las recenta eleccions generals.

A síxó obeheix una circular secreta dirigida per lo Govern als magistrats superiors de las provincias, pera que li suministrin quants datos estimin convenientes, á fi de conèixer las verdaders causas del increment preñ per lo socialisme.

No se sap encara si 'l doctor Nansen, célebre explorador de la regió polar, podrà acceptar la invitació que se li ha fet pera visitar Barcelona, avans d' última d' abril á causa dels molts compromisos contrets ab antelació per l' afortunat explorador.

VARIETATS

PAS...

Feu pás, oh monerquis, avuy, á la madona que vé á sentarse al trono qu' un jorn li van robar;... contuala entre vosaltras desd' ara; d'útu corona, te cepte y un gran poble á qui ben gobernar.

No crech se us fassi estranya sa aparició com reyna; de temps la coneixeré, sabéu ben-bé qui és: le historia com vosaltras, y sab empunyar l' eyna y ensemps es de l' Ibèria la veu del sant progrés.

Una centúria y mitja fa que la contemplavan alliva, justa y forta com pocas n' hi han hagut; y 'rera traydorías sos tiráns li cremavan cobarts, sos vells Usajes, partintli son escut...

Més per aixó may Ella de Deu desconfia: havia sigut bona, no creya en lo perill, y aixamplant sos dominis gloriosa s' enlayrava, passant sigles y sigles d' Europa sent l' espill.

¡Qu' ho dignin las Sicilias, lo Rosselló y Provensa! miréula en Neopatrial més lluny: en Orient... ahont sos braus almogávèrs manats per un Entenza tan ben sentat deizaren lo seu podé esplendent.

Com altrás admireula, qu' ha tingut homes dignes: juriconsults, poetas, y papas y fins reys, y fou sa dolsa llengua, un jorn, pé' esborrá agravis la que l' Alt Rey En Jaume va escriurhi furs y lleys.

Té héroes com Cardona, Marquet, Urgell, y Prades, Queralt, Roger de Llúria y 'l gran Roger de Fló; Arnau, Foix y Cruilles, y els esforsats Moncadas, tots ells guerrers de prova, com Folch y Barceló.

Sas naus sigles creuharen Mediterrá y Atlántich, cambiant nostrás fruytas per robes y joyells; y arren sols se sentía dels trobadors lo cántich armoniós ó fréstech, repetint sempre: ¡d' ells!

Se senyera barrada, may per ningú vensuda, fúu passejada invicta de cap á cap de mon; y ab ella la gramalla pe' alguns era temuda; cenyint la barretina de sos fills l' altiu front.

Obríuli pás joh reynas! á l' Escelsa madona que vé á regi eixa terra desde l' alt Montserrat! Féuli pás, que desd' ara ja es vostra companyona; respecteu ses lleys santas, sos furs y llibertat!!!

SALVADOR BORRUT Y SOLER.

SECCIO OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus REEMPLASSOS

Devent rebres en aquesta casa Consistorial lo dia 30 del actual de las 5 á las 8 de la tarde las probas dels expedients de las exempcions legals alegadas per los minyons concurrents al present Reemplás ó als d' anteriors que s' expressan en la relació adjunta aquesta Alcaldía, en cumpliment de lo prescrit en l' article 63 del vigent Reglament pera la execució de la Lley cita els tres minyons que hagin obtingut en lo sorteig los tres números següents á cada un dels minyons que alegan exempció, pera que ells ó sos pares se presentin en la Casa Consistorial l' indicat dia y hora á fi de que pugan, si ho consideran necessari, alegar en l' expedient las contrajustificacions que se 'ls ofereixin.

Y pera que serveixi de citació als minyons interessats se publicarà y fixarà aquest bando en la forma de costum.

Reus 29 de Mars de 1897.—L' Alcalde, Eusebi Folguera.

Relació que se cita

Revisió de 1895

Table with 2 columns: Name and Number. Lists names like Joan Joseph Bouaventura, Enrich Pallejá Blay, etc., and their corresponding numbers for the election process.

Registre civil

dels dias 27 y 28 de Mars de 1897

Naixements

Joseph Piqué Vall, de Francisco y Magdalena.—Dolors Grant Artigas, de Joan y Carme.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Francisco Vives Rocamora, 75 anys, Bages 5.—Josepha Vallés Ribé, 26 anys, Mar 2.—Miquela Gascón Gargallo, 4 anys S. Pau 5.—Francisca Carnicé Claramunt 80 anys, S. Roch 34.—Marina Serrat Martorell, 74 anys, Germanetas.

Matadero Pùblich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Table with 4 columns: Classe, N°, Kilos, Grams, Satisfet Pts. Cts. Lists items like Bous, Badellas, Bens, Cabrits, Tocinos with their respective quantities and satisfaction points.

Desputllas de bestiar de llana y pel 16'63

Total adeudo 384'04

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Joan.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúa 'l Mes de Sant Joseph, quals exercicis se celebrarán durant la Missa de las 8.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa lo mes de Sant Joseph que 's diu tots los dias de feyna á dos cuarts de 8 y á las 8 en los festius, durant la santa missa.

Sant de demá.—Santa Balbina.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 27

De Cardiff vapor noruech «Nápoli» de 358 toneladas ab 774,445 kilos carbó mineral á don Anton Escriu y C.ª, consignat als senyors Boda germans.

Despatxadas

Pera Port Vendres pail. francés «Anna» havent embarcat de Violet freres 140 bocoyas de ví.

Pera Taganrog berg. grech «Bodho» ab lastre.

Pera Génova y escalas vapor italiá «Unione» havent embarcat 184 sachs avellana en crofolla d' Anton Plana, 60 id. id. en id. y 12 id. id. en grá de F. Montagut 15 bocoyas de ví á la ordre 15 id. id. de Ferrer Debenath y C.ª 35 id. id. de Paulin Armand, 78 id. id. de Lluhi Zing et Mercet, 232 id. id. de Lluís Joyce, 18 bocoyas id. de J. V la y C.ª, 18 id. id. de J. B. Berner, 44 id. id. de Joseph de Muller y 500 sachs atmetlla en crofolla de Mac-Andrews y C.ª

Pera Liverpool y escalas vapor «Francolí», Com aquest barco, encara que quedí despatxat continuarà reben carga durant part del dia del dillons, nos veyém obligats á deixar pera lo próxim número lo detall del cargament que embarcará.

Pera Bilbao de Mallorca llaut «Joven Miguelito», havent embarcat 6.000 kilos patatas y 4 fardos de pells de cunill de la ordre, 10 barrils d' oli de Clariana y Boqué y 70 sachs avellana de varis senyors.

BARCOS A LA CARGA

Dimars 30

Pera Marsella y escs. v. «Cabo Ortegale». Son consignatari D. Marián Peres.

Dimecres 31

Pera Londres vapor «Campeador». Sos consignataris senyors Mac-Andrews y C.ª

Dijous 1

Pera Bilbao y escs. v. «Meliton González». Sos consignataris Srs. Fills de B. Lopez

Pera Bilbao y escs. v. «Cabo Escarpel». Son consignatari D. Marián Peres.

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquím Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Table with 4 columns: Interior, Exterior, Amortizable, Aduanas, Norts, Exterior París, París. Lists market values for various categories like Fransas, Orenses, Cubas 1886, etc.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Table with 4 columns: Londres, París, VALORS LOCALS, DINERS PAPER. Lists exchange rates for London and Paris.

Table with 4 columns: ACCIONS, Gas Reusense, Industrial Harinera, Banc de Reus, Manufacturera de Algodon, C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent. Lists stock prices for various companies.

TELEGRAMAS

Madrid 29

L' «Heraldo» ha rebut de Manila lo següent telegrama:

«Manila 27.—Aumenta constantment lo número dels que s' acullen á indult.

Crech que una vegada propagat lo bando, serán molt importants los resultats del mateix.

S' inicia en alguns pobles lo regrés de la gent que s' havis ausentat.

Los moviments d' avans no s' han paralisat mes que 'l temps necessari pera donar descans á las tropas y organisar los serveys.

Deuhen reanudarse demá passat dilluns. Pera aquest dia está ordenat l' avans sobre San Francisco de Malabón.

Lo general Polavieja ha dictat ja las disposicions referents á dita operació y donat las ordres oportunas pera que tot estigui prompte desde demá mateix.

—S' ha rebut de Puerto Rico lo següent telegrama oficial:

«Puerto Rico 28.—Lo Capita general al ministre de la Guerra.

Tres presentats. Agafats 22 de la partida de Janco, 3 Los demés dispersos perseguits.

En lo resto de la isla, tranquilidad completa. Comités dels tres partits han ofert resolta adhesió.—Merín.»

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:11 t. mercancias, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus
 5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 15:8 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora
 9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus
 4:21 m. — 8:00 m. — 12:02 t. — 6:04 t. — 7:38 n.

De Reus a Tarragona
 8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus
 7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleyda

8:10 m. — 5:28 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ D. CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
 De id. directe 10:30 t.
 De id. id. 11:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamòrons y descendent de Lleyda) 7:30 n.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 t.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 1:00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA. A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que s' deposita en los bussons despues de la sortida del correo de Madrid, se li dona a sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde l dia 1 de Octu. de 1896.
 Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.
 Las horas se regeizen per lo meridià de Madrid.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS SAMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, provingui de pecazón ó de irritació de gola, etc., presentos agradables é infalibles. Con-
 facilitant en tots cassos la expectoració admirablement, Preu de la capsa de 24 presas *cutibrals*. Dipòsit en Reus, farmacia SERRA,
 Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor MIRET, farmacèutich, HOSPITA-
 LET (Barcelona). Madrid: SR. SANJAUME.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productos químichs.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Mars de 1897
LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA
 Sortirà de Barcelona lo dia de Mars directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpit vapor francés.

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA
 Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos.
 lo dia de Mars lo vapor
 lo dia de Mars lo vapor
 Consignataris a Barcelona, RIOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

LO SOMATENT

Diari regionalista d' avisos y noticias

Preus de suscripció
 En Reus, un mes. Pessetas 1
 En provincias trimestre " 3:50
 Extranjer y Ultramar " 7
 Anuncis, a preus convencionales.

Punts de suscripció
 En la Administració d' aquest diari y en las principals librerias d' aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, Litografia Mallofré, plassa Sant Jaume, 3.
 No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.